

คู่มือ

เงินนอกงบประมาณ

เงินนอกงบประมาณ

ความหมาย

เงินนอกงบประมาณ หมายถึง เงินทั้งปวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการ นอกจากเงินงบประมาณรายจ่าย เงินรายได้แผ่นดิน เงินเบิกเกินส่งคืน และเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน

เงินงบประมาณรายจ่าย หมายถึง จำนวนเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อหนี้ผูกพันได้ตามวัตถุประสงค์ และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

เงินรายได้แผ่นดิน หมายถึง เงินทั้งปวงที่ส่วนราชการจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรณีพิเศษตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรม หรือนิติเหตุและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณบัญญัติไม่ให้เป็นส่วนราชการนั้น ๆ นำไปใช้จ่าย หรือหักไว้เพื่อการใด ๆ

เงินเบิกเกินส่งคืน หมายถึง เงินงบประมาณรายจ่ายที่ส่วนราชการเบิกจากคลังไปแล้ว แต่ไม่ได้จ่ายหรือจ่ายไม่หมด หรือจ่ายไม่หมด หรือจ่ายไปแล้วแต่ถูกเรียกคืน และได้นำส่งคลังก่อนสิ้นปีงบประมาณ หรือก่อนสิ้นระยะเวลาเงินกันไว้เบิกเหลือมปี

เงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน หมายถึง เงินงบประมาณรายจ่ายที่ส่วนราชการเบิกจากคลังไปแล้ว แต่ไม่ได้จ่ายหรือจ่ายไม่หมด หรือจ่ายไปแล้วแต่ถูกเรียกคืน และได้นำส่งคลังภายหลังสิ้นปีงบประมาณ หรือภายหลังระยะเวลาเงินกันไว้เบิกเหลือมปี

เงินนอกงบประมาณต้องมีกฎหมายรองรับ

พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑

เงินทุนหมุนเวียน หมายถึง เงินที่สร้างขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ การจ่ายเงินเป็นทุนหรือทุนหมุนเวียนเพื่อการใดๆ ให้กระทำได้แต่โดยกฎหมาย

เงินยืมทรงพระราชการ หมายถึง เงินซึ่งกระทรวงการคลังอนุญาตให้ส่วนราชการมีไว้ตามจำนวนที่เห็นสมควร เพื่อทรงจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายสอยปลั๊กย่อย ประจำสำนักงาน ตามข้อบังคับและระเบียบของกระทรวงการคลัง

เงินฝาก หมายถึง เงินที่กระทรวงการคลังรับฝากไว้และจ่ายคืนตามคำขอของผู้ฝากตามข้อบังคับและระเบียบของกระทรวงการคลัง

เงินขายบิล หมายถึง เงินที่กระทรวงการคลังรับไว้ ณ ที่แห่งหนึ่ง เพื่อโอนไปจ่าย ณ ที่อีกแห่งหนึ่งตามข้อบังคับและระเบียบของกระทรวงการคลัง

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณพ.ศ. ๒๕๐๒

เงินบูรณะทรัพย์สิน หมายถึง เงินที่ส่วนราชการได้รับในลักษณะค่าชดเชยความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สิน และจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินนั้นคืนมา

เงินบริจาค หมายถึง เงินซึ่งมีผู้มอบให้ส่วนราชการโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ส่วนราชการนั้นใช้จ่ายในกิจกรรมของส่วนราชการนั้น หรือเป็นเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอกผลใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้น

เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ หมายถึง เงินที่ได้รับจากรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษฯ องค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ไม่ว่าจะเป็เงินกู้ หรือเงินให้เปล่า

เงินรายได้สถานศึกษา หมายถึง เงินทั้งปวงที่สถานศึกษาได้รับไว้เป็นกรณีพิเศษ เพื่อบำรุงการศึกษา นอกเหนือจากเงินงบประมาณรายจ่าย

เงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หมายถึง เงินทั้งปวงที่หน่วยบริการได้รับไว้เป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากการดำเนินงานนอกเหนือจากเงินงบประมาณ

เงินอุดหนุนราชการ หมายถึง เงินที่กระทรวงการคลังจ่ายและอนุญาตให้ส่วนราชการมีไว้ตามจำนวนที่เห็นสมควร เพื่ออุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายตามระเบียบหรือข้อบังคับของกระทรวงการคลัง

เงินทุนสำรองจ่าย หมายถึง เงินทุนจำนวนร้อยละห้า ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสั่งจ่ายจากเงินคงคลัง เพื่อให้นำไปใช้จ่ายในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการแผ่นดิน โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี และเมื่อได้จ่ายไปแล้วให้ขอตั้งรายจ่ายชดเชยเพื่อสมทบทุนนั้นไว้จ่ายต่อไป

กฎหมายพิเศษ

พระราชบัญญัติเฉพาะ เช่น กองทุนประกันสังคม

มติคณะรัฐมนตรี เช่น กองทุนปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ

ประโยชน์ของเงินนอกงบประมาณ

๑. ผ่อนคลายการควบคุม
๒. มีการกระจายอำนาจให้ส่วนราชการ
๓. สะดวกคล่องตัวในการเบิกจ่าย
๔. การบริหารงานสำเร็จรวดเร็ว
๕. เป็นส่วนเสริมภารกิจ กรณีเงินในงบประมาณได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ

ประเภทของเงินนอกงบประมาณ

๑. ทุนหมุนเวียน
๒. เงินอุดหนุนราชการ
๓. เงินฝาก
๔. เงินขายปิล
๕. เงินบูรณะทรัพย์สิน
๖. เงินบริจาค
๗. เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ
๘. เงินบำรุงการศึกษา
๙. เงินบำรุงโรงพยาบาล

เงินอุดหนุนราชการ

ความหมาย

เงินอุดหนุนราชการ หมายความว่า เงินที่กระทรวงการคลังจ่ายและอนุญาตให้ส่วนราชการ มีไว้ตามจำนวนที่เห็นสมควร เพื่ออุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายตามระเบียบหรือข้อบังคับของกระทรวงการคลัง

การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนราชการ

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนราชการ เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑

การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการ

๑. เงินอุดหนุนราชการมีไว้สำหรับทดลองใช้จ่ายตามงบประมาณรายจ่าย ดังต่อไปนี้

(๑) งบบุคลากรเฉพาะค่าจ้างซึ่งไม่มีกำหนดจ่ายเป็นงวดแน่นอนเป็นประจำ แต่จำเป็นต้องจ่ายให้ลูกจ้างแต่ละวันหรือแต่ละคราวเมื่อเสร็จงานที่จ้าง

(๒) งบดำเนินงานยกเว้นค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปา

(๓) งบกลางเฉพาะที่จ่ายเป็นเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร และเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

(๔) งบอื่นที่จ่ายในลักษณะเช่นเดียวกับ (๑) หรือ (๒)

๒. กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในระยะต้นปีงบประมาณ แต่สำนักงบประมาณยังไม่ได้อนุมัติเงินประจำงวด ให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณและหน่วยงานในสังกัดจ่ายเงินอุดหนุนราชการไปก่อน ได้รับอนุมัติเงินประจำงวดได้

การเก็บรักษาเงินอุดหนุนราชการ

๑. ให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณและหน่วยงานในสังกัดเก็บรักษาเงินอุดหนุนราชการเป็นเงินสด ณ ที่ทำการ ไว้เพื่อสำรองจ่ายได้ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ส่วนราชการผู้เบิกในส่วนกลาง ให้เก็บรักษาได้แห่งละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๒ ส่วนราชการผู้เบิกในส่วนภูมิภาค ให้เก็บรักษาได้แห่งละไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท

๑.๓ หน่วยงานย่อย ให้เก็บรักษาได้แห่งละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

๒. ในกรณีที่ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณใดหรือหน่วยงานในสังกัดใดมีเงินอุดหนุนราชการจำนวนเกินกว่าที่อนุญาตให้เก็บรักษาเป็นเงินสด ณ ที่ทำการ ให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมานนั้นหรือหน่วยงานในสังกัดนั้น นำเงินอุดหนุนราชการจำนวนที่เกินกว่าที่ได้รับอนุญาตฝากประเภทออมทรัพย์กับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ และเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันกับธนาคารที่ฝากเงินอุดหนุนราชการ สำหรับการสั่งจ่ายเงินอุดหนุนราชการ โดยมีข้อตกลงให้ธนาคารโอนเงินจากบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ไปเข้าบัญชีเงินฝากกระแสรายวันเพื่อจ่ายเงินตามเช็ค

ดอกเบี้ยที่เกิดจากการนำเงินอุดหนุนราชการฝากธนาคารตามวรรคหนึ่ง ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

๓. วิธีการเก็บรักษาเงินอุดหนุนราชการให้ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยอนุโลม

การรายงาน การบัญชี และวิธีปฏิบัติในระบบ GFMIS

ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๒๓.๓/ว ๔๓๙ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่อง ระบบการบันทึกบัญชีและการควบคุมเงินอุดหนุนราชการ

เงินฝากกระทรวงการคลัง

ความหมาย

เงินฝากกระทรวงการคลัง หมายถึง เงินที่กระทรวงการคลังรับฝากไว้และจ่ายคืนตามคำขอของผู้ฝาก ตามข้อบังคับและระเบียบของกระทรวงการคลัง ซึ่งระเบียบเงินนอกงบประมาณประเภทเงินฝากของส่วนราชการต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้เงินนอกงบประมาณไว้ ดังนี้

๑. การจ่ายเงินหรือก่องหนผู้กู้ ให้พึงใช้จ่ายเช่นเดียวกับเงินงบประมาณ และเพื่อการปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น ๆ

๒. การเบิกจ่ายต้องเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๓. หากส่วนราชการไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

เงินที่ส่วนราชการจะนำฝากต้องไม่เป็น

๑. เงินงบประมาณ

๒. เงินที่มีบัญชีเงินทุนหมุนเวียน

๓. รายได้แผ่นดิน

เว้นแต่จะได้รับความตกลงจากกระทรวงการคลัง

ขั้นตอนการเปิด – ปิด บัญชีเงินฝากกระทรวงคลัง และการตรวจสอบรหัสบัญชีเงินฝากกระทรวงคลังในระบบ GFMS

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๑

การสำรวจบัญชีเงินฝากกระทรวงการคลังในส่วนภูมิภาค

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๒

เงินขายบิล

ความหมาย

เงินขายบิล หมายถึง เงินที่กระทรวงการคลังรับไว้ ณ ที่แห่งหนึ่ง เพื่อโอนไปจ่าย ณ ที่อีกแห่งหนึ่ง ตามข้อบังคับและระเบียบของกระทรวงการคลัง เงินที่ขอโอนขายบิลต้องไม่ใช่เงินงบประมาณ

การโอนขายบิลทำได้ ดังนี้

๑. การโอนขายบิลภายในส่วนราชการ
๒. การโอนขายบิลข้ามส่วนราชการ

เงินบูรณะทรัพย์สิน

ความหมาย

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๔ วรรคสี่ (๑) กำหนดให้รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินในลักษณะค่าชดเชยความเสียหาย หรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สิน และจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมา นำเงินนั้นไปจ่ายโดยไม่ต้องนำส่งคลัง

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเงินรายรับเพื่อบูรณะทรัพย์สิน

ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๙.๓/ว ๕๐๓ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๘ ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์นี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๙ เป็นต้นไป
๒. อนุญาตเป็นหลักการให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินในลักษณะค่าชดเชยความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สิน และจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมา นำเงินที่ได้รับดังกล่าวไปใช้จ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สิน หรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมาได้ โดยไม่ต้องนำส่งครั้งเป็นรายได้แผ่นดิน ในกรณีดังต่อไปนี้
 - ๒.๑ เงินค่าตอบแทนที่ได้รับตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ภายในวงเงินครั้งละไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท หรือ
 - ๒.๒ เงินที่ได้จากการรับหลักประกันสัญญา กรณีที่คู่สัญญาปฏิบัติผิดสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามสัญญา ภายในวงเงินครั้งละไม่เกิน ๑ ล้านบาท หรือ
 - ๒.๓ เงินที่ได้รับชดเชยความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำละเมิด ภายในวงเงินครั้งละไม่เกิน ๑ ล้านบาท หรือ
 - ๒.๔ เงินบำรุง หรือเงินสมทบค่าน้ำและค่าไฟฟ้า ในอัตราร้อยละ ๕๐ ของเงินที่ได้รับจากการให้หน่วยงานภาครัฐใช้สถานที่
- สำหรับกรณีนอกเหนือจากการอนุญาตข้างต้น ให้ส่วนราชการขออนุมัติเป็นกรณี ๆ ไป
๓. ให้ส่วนราชการที่ได้รับอนุญาตให้เก็บเงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดเชยความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สิน ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นำเงินดังกล่าวฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง หรือสำนักงานคลังจังหวัด แล้วแต่กรณี เป็นยอดรวมในบัญชีเงินนอกงบประมาณ ชื่อ “บัญชีเงินฝากเพื่อบูรณะทรัพย์สินของ...(ชื่อส่วนราชการ)... รหัสหน่วยงาน...(ของส่วนราชการ)...รหัสบัญชีย่อย...๗๗๐...” และให้มีการจัดทะเบียนคุมการรับจ่ายเงินโดยแยกเป็นแต่ละรายการ
- กรณีที่ส่วนราชการมีความจำเป็นต้องนำเงินที่ได้รับอนุญาตให้เก็บไว้ใช้จ่ายตามข้อ ๒ ซึ่งมีจำนวนไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ไปใช้จ่ายโดยไม่นำฝากกระทรวงการคลังหรือสำนักงานคลังจังหวัดตามวรรคแรก ให้เป็นดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการที่จะพิจารณาอนุมัติได้เป็นรายการ
๔. การใช้จ่ายเงินฝากเพื่อบูรณะทรัพย์สิน ให้นำไปจ่ายหรือก่อนนี้ผูกพันได้เฉพาะเพื่อการบูรณะทรัพย์สิน หรือจัดให้ได้ทรัพย์สินที่เสียหาย หรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สินในลักษณะเดียวกันคืนมาตามที่กระทรวงการคลังได้อนุญาตเป็นหลักการ หรือตามที่ได้รับรองความตกลงจากกระทรวงการคลัง เว้นแต่เงินบำรุง หรือเงินสมทบค่าน้ำและค่าไฟฟ้า ให้นำไปใช้จ่ายสมทบงบประมาณในการบำรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ หรือชำระค่าน้ำและค่าไฟฟ้าของส่วนราชการได้แล้วแต่กรณี

๕. ให้ส่วนราชการใช้จ่ายเงินฝากเพื่อบูรณะทรัพย์สินได้ ภายในระยะเวลาแต่ละงวด งวดละไม่เกิน ๒ ปีงบประมาณ โดยถือวันทำการสุดท้ายของปีงบประมาณที่มีเลขคู่เป็นระยะเวลาสิ้นสุดงวดนั้น ๆ และเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาแต่ละงวดดังกล่าว ให้ส่วนราชการดำเนินการนำเงินฝากเพื่อบูรณะทรัพย์สินที่เหลืออยู่ส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันสิ้นงวด เว้นแต่กรณีที่ส่วนราชการได้ใช้จ่ายเงินฝากเพื่อบูรณะทรัพย์สินครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ หรือหมดความจำเป็นในการใช้จ่ายเงินฝากเพื่อบูรณะทรัพย์สินแล้วให้นำเงินที่เหลือส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทันที

ในกรณีที่ส่วนราชการมีความจำเป็นต้องเก็บเงินฝากเพื่อบูรณะทรัพย์สินไว้ใช้จ่ายนอกเหนือจากระยะเวลาที่กำหนดข้างต้น ให้ขอทำความตกลงกับกรมบัญชีกลางเป็นกรณี ๆ ไป

๖. ให้ส่วนราชการรายงานการรับ - จ่ายเงินฝากเพื่อบูรณะทรัพย์สินตามแบบแจ้งรายละเอียดการรับ - จ่าย และยอดเงินคงเหลือเงินนอกงบประมาณ ประเภทเงินฝากคลัง เงินบูรณะทรัพย์สิน แบบท้ายหลักเกณฑ์ฉบับนี้ ให้กรมบัญชีกลางทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการใช้จ่ายเงินตามข้อ ๕

๗. วิธีปฏิบัติอื่นใดที่ไม่ได้กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์นี้ ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการโดยอนุโลม

เงินบริจาค

ความหมาย

เงินบริจาค หมายถึง เงินซึ่งมีผู้มอบให้ส่วนราชการโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ส่วนราชการนั้นใช้จ่ายในกิจกรรมของส่วนราชการนั้น หรือเป็นเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอกผลใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้น

เงินที่ได้รับมาในลักษณะดังกล่าวไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖

การรับบริจาคให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. คำนึงถึงผลได้ ผลเสีย และประโยชน์ที่ทางราชการจะพึงได้รับ และจะพึงต้องให้ตอบแทนทั้งในปัจจุบันและอนาคตเป็นสำคัญ
๒. ถ้ามีเงื่อนไขเป็นการผูกพันจะต้องไม่ให้ประโยชน์ต่อผู้ใดโดยเฉพาะ
๓. พิจารณาว่าผลตอบแทนที่ได้รับคุ้มกับค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องเสียไปหรือไม่
๔. ให้ตรวจสอบเสียก่อนว่าทรัพย์สินที่จะรับบริจาคมีเอกสารสิทธิสมบูรณ์ ทั้งนี้ เพื่อมิให้ต้องเกิดคดีฟ้องร้องกันภายหลัง
๕. รับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินที่ไม่ตรงกับอำนาจหน้าที่ ให้ส่งมอบให้แก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการกำกับดูแลและบริหารทรัพย์สินของแผ่นดินต่อไป

การเก็บรักษาเงินบริจาค

๑. เก็บรักษาเงินสดเพื่อสำรองจ่ายในวงเงินที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง นอกนั้นให้นำฝากกระทรวงการคลัง หรือสำนักงานคลังจังหวัด
๒. หากต้องการนำฝากธนาคาร ให้ขอความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

การจ่ายเงินบริจาค

๑. ให้นำไปจ่ายหรือก่อนนี้ผูกพันได้เฉพาะในกิจการที่ผู้บริจาคระบุวัตถุประสงค์ในการใช้ไว้เท่านั้น ในกรณีที่ผู้บริจาคไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์หรือระบุวัตถุประสงค์ไว้ไม่ชัดเจน ให้นำไปใช้จ่ายหรือก่อนนี้ผูกพันได้ในกิจการของส่วนราชการนั้น หรือในทางที่เป็นประโยชน์แก่ทางราชการโดยส่วนรวม
๒. ให้หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติในการจ่ายหรือก่อนนี้ผูกพัน
๓. การปฏิบัติเกี่ยวกับบัญชี วิธีการจ่าย และหลักฐานการรับจ่ายเงินบริจาค ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

ความหมาย

เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ หมายถึง เงินที่ได้รับจากรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนาญพิเศษฯ องค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ไม่ว่าจะเป็เงินกู้หรือเงินให้เปล่า

การบริหารเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

กระทรวงการคลังได้กำหนดระเบียบการควบคุมการเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ไว้ดังนี้

๑. เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศที่ส่วนราชการได้รับผ่านกรมวิเทศสหการ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมวิเทศสหการ

๒. เงินช่วยเหลือที่ส่วนราชการได้รับโดยตรง ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม เช่น ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ เป็นต้น หรือกำหนดระเบียบขึ้นใหม่ให้เหมาะสม โดยขอความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังก่อน

เงินรายได้สถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๕๙ วรรคสาม กำหนดให้บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๕๙ วรรคสี่ กำหนดให้บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณให้สถานศึกษาสามารถจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ ได้ตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

กระทรวงการคลังได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๙ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินรายได้สถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนี้

ความหมาย

เงินรายได้สถานศึกษา หมายความว่า บรรดารายได้ ผลประโยชน์ที่เกิดจากการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุซึ่งได้ดำเนินการตามกฎหมายที่ราชพัสดุ และเงินหรือผลประโยชน์อื่นที่สถานศึกษาได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ แต่ไม่รวมถึงเงินงบประมาณรายจ่าย

การรับเงินและการเก็บรักษาเงิน

๑. สถานศึกษาต้องออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน เว้นแต่กรณีที่ไม่สามารถออกใบเสร็จรับเงินได้ ให้ใช้หลักฐานการรับเงินตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ใบเสร็จรับเงินให้ใช้ตามแบบของทางราชการ และให้อยู่ในความควบคุมของส่วนราชการต้นสังกัดระดับกรมของสถานศึกษานั้น

๒. ให้สถานศึกษาเก็บรักษาเงินสดไว้เพื่อสำรองใช้จ่ายได้ภายในวงเงินที่ส่วนการต้นสังกัดระดับกรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง นอกนั้นให้นำฝากกระทรวงการคลังหรือสำนักงานคลังจังหวัด แล้วแต่กรณี หรือนำฝากธนาคารพาณิชย์ตามวงเงินที่กระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบ

การก่องหนผู้กัพันและการใช้จ่ายเงิน

๑. เงินรายได้สถานศึกษาแห่งใด ให้นำไปใช้จ่ายหรือก่องหนผู้กัพันได้แต่เฉพาะเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น

ห้ามมิให้นำเงินรายได้สถานศึกษาไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายของสถานศึกษาแห่งอื่น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากส่วนราชการต้นสังกัดระดับกรม

๒. ให้สถานศึกษานำเงินรายได้สถานศึกษาไปจัดเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาได้ตามหลักเกณฑ์ อัตรา และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงคมนาคม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้วแต่กรณีกำหนด

สำหรับสถานศึกษาที่สังกัดส่วนราชการอื่นนอกเหนือจากส่วนราชการตามวรรคหนึ่ง ให้ส่วนราชการต้นสังกัดระดับกระทรวงของสถานศึกษานั้น เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ อัตรา และวิธีการนำเงินรายได้สถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา

๓. การอนุมัติการจ่ายเงินและการก่องหนผู้กัพันเงินรายได้สถานศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานต้นสังกัดระดับกรมของสถานศึกษาแห่งนั้นกำหนด

๔. วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการพัสดุ ให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุด้วยโดยอนุโลม สำหรับวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการบัญชี ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด และเมื่อปิดบัญชีประจำปีแล้ว ให้ส่งงบการเงินให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

๕. วิธีปฏิบัติอื่นใดที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม

เงินรายได้สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าด้วยการบริหารจัดการเกี่ยวกับเงินรายได้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ ดังนี้

ความหมาย

เงินรายได้สถานศึกษา หมายความว่า บรรดารายได้ ผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษาและเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ เงินที่มีผู้มอบให้ และเงินหรือผลประโยชน์อื่นที่สถานศึกษาได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ แต่ไม่รวมถึงเงินงบประมาณรายจ่าย

การรับเงินและการเก็บรักษาเงิน

๑. สถานศึกษาต้องออกใบเสร็จรับเงินตามแบบที่ทางราชการกำหนดให้แก่ผู้ชำระเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน เว้นแต่กรณีที่ไม่สามารถออกใบเสร็จรับเงินได้ ให้ใช้หลักฐานการรับเงินตามแบบที่ทางราชการกำหนด และต้องควบคุมใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐานการรับเงินไว้เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้

๒. ให้สถานศึกษาเก็บรักษาเงินสดไว้เพื่อสำรองใช้จ่ายได้ภายในวงเงินที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง นอกนั้นให้นำฝากกระทรวงการคลังหรือสำนักงานคลังจังหวัด แล้วแต่กรณี หรือนำฝากธนาคารพาณิชย์ตามวงเงินที่กระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบ

การก่องหนผู้กักเงินและการใช้จ่ายเงิน

๑. เงินรายได้สถานศึกษาแห่งใดให้นำไปใช้จ่ายหรือก่องหนผู้กักเงินได้แต่เฉพาะเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น ยกเว้นเงินรายได้สถานศึกษาในส่วนที่เป็นเงินที่มีผู้มอบให้สถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ชัดเจนให้นำไปจ่ายหรือก่องหนผู้กักเงินได้เฉพาะในกิจการที่ผู้มอบวัตถุประสงค์ประสงค์ในการใช้ไว้เท่านั้น

ห้ามมิให้นำเงินรายได้สถานศึกษาไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายของสถานศึกษาแห่งอื่น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. ให้สถานศึกษานำเงินรายได้สถานศึกษาไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ตามหลักเกณฑ์ อัตรา และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

๓. อำนาจการอนุมัติการจ่ายเงินและการก่องหนผู้กักเงินรายได้สถานศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

๔. วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการพัสดุ การบัญชี และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเงินอื่นใดที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

๕. รายจ่ายบุคคลากร รายการค่าจ้างชั่วคราว เฉพาะกรณีที่สถานศึกษาขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ความรู้กับนักเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

๖. รายจ่ายงบดำเนินงาน ยกเว้นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ

๗. รายจ่ายงบเงินอุดหนุน สำหรับช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน

๘. รายจ่ายงบลงทุนเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับรายการค่าครุภัณฑ์ที่มีวงเงินต่อหน่วยต่ำกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และรายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่มีวงเงินต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๙. รายจ่ายเพื่อสมทบรายการค่าครุภัณฑ์ หรือรายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณที่ทางราชการกำหนด

๑๐. การใช้จ่ายเงินรายได้สถานศึกษา เพื่อเป็นเงินยืม ให้สถานศึกษาดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

๑๐.๑ การยืมเพื่อใช้ทดรองจ่ายในการปฏิบัติราชการของสถานศึกษา

๑๐.๒ การดำเนินงานเพื่อจัดหารายได้ของสถานศึกษา

๑๐.๓ การยืมเพื่อทดลองจ่ายเกี่ยวกับเงินสวัสดิการของข้าราชการและลูกจ้างของสถานศึกษา

เฉพาะในส่วนที่สามารถเบิกจากเงินงบประมาณมาชดใช้เงินรายได้สถานศึกษาได้

๑๑. กรณีสถานศึกษาแห่งใด จำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้ขอความเห็นชอบกับเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ความหมาย

เงินบำรุง หมายถึง เงินที่หน่วยบริการได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ เนื่องจากการดำเนินงานในกิจการของหน่วยบริการ นอกเหนือจากเงินงบประมาณรายจ่าย และเงินรายรับอื่นที่หน่วยบริการได้รับหรือจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการเงินนั้น ๆ เช่น เงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสาธารณสุข เงินค่าธรรมเนียมสมัครสอบเงินค่าปรับเปรียบเทียบคดี เป็นต้น

หน่วยบริการ หมายถึง

๑. โรงพยาบาล สถานีอนามัย หรือที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแต่ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกัน

๒. หน่วยงานอื่นใดในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งดำเนินการกิจการเพื่อสาธารณสุขที่เป็นสถานอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณประโยชน์

การสาธารณสุข หมายถึง การส่งเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสมรรถนะภาพ การรักษาพยาบาล การควบคุมป้องกันและการจำกัดโรค การศึกษาวิจัยค้นคว้า การชันสูตรและวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ การคุ้มครองผู้บริโภคด้านการสาธารณสุข ตลอดจนการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

การรับและจ่ายเงินบำรุง

๑. การรับเงิน หน่วยบริการจะต้องออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน

๒. เงินบำรุงที่หน่วยบริการได้รับ จะนำไปก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายได้เพื่อการปฏิบัติงานของหน่วยบริการ

เงินบำรุงที่หน่วยบริการได้รับสำหรับดำเนินการสร้างหลักประกันสุขภาพให้นำไปใช้จ่ายเพื่อดำเนินการด้านการส่งเสริมระบบบริการและคุ้มครองสุขภาพของประชาชนให้มีสุขภาพดีถ้วนหน้า

การจ่ายเงินบำรุงในกรณีดังต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศหรือหลักเกณฑ์อันเป็นวิธีการและเงื่อนไข ตามที่ปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนด คือ

(๑) การจ่ายเงินบำรุงเพื่อปฏิบัติราชการของหน่วยบริการอื่น

(๒) การจ่ายเงินบำรุงในลักษณะเงินค่าตอบแทน หรือเงินตอบแทนพิเศษแก่บุคคลที่ให้บริการหรือสนับสนุนบริการในงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

(ก) ด้านการรักษาพยาบาล

(ข) ด้านการสาธารณสุขที่เป็นบริการอันเป็นสาธารณประโยชน์

(ค) ด้านการชันสูตรพลิกศพ

(ง) งานด้านอื่นที่กฎหมายหรือกระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้เป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ

(๓) การจ่ายเงินบำรุงเพื่อเป็นค่าบริการทางการแพทย์ให้แก่หน่วยบริการอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน กรณีส่งต่อ อุบัติเหตุ เจ็บป่วยฉุกเฉิน หรือจำเป็นต้องได้รับการรักษาต่อเนื่องตามคำสั่งของแพทย์ผู้รักษา

(๔) การจ่ายเงินบำรุงเพื่อเป็นค่าจ้างลูกจ้างชั่วคราว หรือลูกจ้างรายคาบ

(๕) การจ่ายเงินบำรุงเป็นค่าซ่อมแซม ต่อเติม หรือปรับปรุงบ้านพัก หรืออาคารที่พัก

(๖) การจ่ายเงินบำรุงเพื่อซื้อครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และยานพาหนะ

(๗) การจ่ายเงินบำรุงเพื่อเป็นค่าจ้างและค่าตอบแทนแก่พนักงานกระทรวงสาธารณสุข

(๘) การจ่ายเงินบำรุงเพื่อสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของพนักงานกระทรวงสาธารณสุข

๓. อำนาจในการอนุมัติการก่อกำหนดผู้ผูกพันให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ

การก่อกำหนดรายการค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างที่เกินกว่า ๑ ปี ให้ขอความเห็นชอบจากสำนักงบประมาณก่อน และหากเป็นรายการที่ก่อกำหนดผู้ผูกพันเกินกว่า ๑ ปี และมีวงเงินเกินกว่า ๑๐๐ ล้านบาท ให้ขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี ยกเว้นกรณีการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนด้านการบริหารจัดการทางการแพทย์และสาธารณสุขในรูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPPs) โดยถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ สำหรับรายงานการเบิกจ่ายเงินบำรุงให้รายงานต่อสำนักงบประมาณ กรมบัญชีกลาง และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ เพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ จะประกาศต่อสาธารณชนด้วยก็ได้

อำนาจในการอนุมัติการจ่ายเงินบำรุงให้เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัด หรือผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดมอบหมาย

รายการที่ห้ามจ่ายจากเงินบำรุง

๑. รายการจ่ายในลักษณะบำเหน็จบำนาญ

๒. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ

๓. รายการจ่ายเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างที่มีวงเงินแต่ละรายการเกินกว่า ๓๐ ล้านบาท

ในกรณีมีความจำเป็นต้องจ่ายตามรายการในข้อ ๓. ให้ขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ